

به نام خدا

حسابداری پیمانکاری

فایل شماره یک

مقطع : کاردانی

رشته : حسابداری

مدرس : سمانه شادکام

کلیات

موسسات بخش عمومی و خصوصی اجرای عملیاتی نظیر راه سازی، سد سازی، اسکله و بندر سازی، نصب خطوط پست های فشار قوی و انتقال نیرو، کشتی سازی، هواپیما سازی، ساختن فیلم های سینمایی و قطعات پیچیده وسایل و تجهیزات را با قرارداد به موسسات پیمانکاری واگذار می کنند.

ارکان اصلی پیمانکاری:

در هر نوع عملیات پیمانکاری سه رکن اصلی زیر وجود دارد:

۱: کارفرما

کارفرما شخصی حقیقی یا حقوقی است که اجرای عملیات معینی را به پیمانکار واگذار می کند.

۲: پیمانکار

شخص حقیقی یا حقوقی است که مسئولیت اجرای کامل عملیات موضوع پیمان را تا تکمیل نهایی آن به عهده می گیرد. پیمانکار معمولاً به منظور آسان کردن اجرای قسمت یا قسمت های خاصی از عملیات موضوع پیمان (نظیر لوله کشی، آهنگری، و نقاشی) قراردادهایی را با اشخاص یا پیمانکاران جزء منعقد می کند.

۳: قرارداد

قرارداد رابطه ای حقوقی بین پیمانکار و کارفرماست که منشاء تعهد و التزام برای طرفین می باشد.

انواع قرارداد های پیمانکاری:

قرارداد پیمانکاری را در صورتی که مخالف قانون نباشد، می توان به انواع مختلف بین کارفرما و پیمانکار منعقد کرد.

الف - قرارداد مقطوع

در این قراردادها، پیمانکار با مبلغ مقطوعی به عنوان بهای کل پیمان و یا با دریافت مبلغی ثابت برای هر واحد از کار (مثلاً به متر خاکبرداری) توافق می نماید. در برخی از موارد، طبق ماده خاصی بهای واحد هر کار یا مبلغ کل پیمان بر اساس تغییرات شاخص قیمت ها تعدیل می شود در این نوع قرارداد هزینه های مواد ، مصالح و سایر هزینه ها با پیمانکار است که اگر کمتر از مبلغی که از کارفرما دریافت می کند هزینه کند باقیمانده به عنوان سود شناسایی می شود.

ب- پیمان امانی (پیمان با حق الزحمه مبتنی بر مخارج)

پیمان بلند مدتی است که به موجب آن مخارج قابل قبول یا مشخص شده در متن پیمان به پیمانکار تادیه و درصد معینی از مخارج مزبور یا حق الزحمه ثابتی به پیمانکار پرداخت می شود. در این روش مسئولیت کل پروژه با سازمان مجری می باشد و این نوع قرارداد عموماً جهت پروژه های کوچک به کار گرفته می شود.

ج- قرارداد براساس مواد و دستمزد

این نوع قرارداد مشابه قرارداد امانی است و طبق آن پیمانکار توافق می نماید عملیات موضوع پیمان را در ازای دریافت دستمزد مستقیم با نرخ ساعتی معین و قیمت مواد و مصالح و سایر مخارج انجام دهد. پیمانکار نرخ ساعتی دستمزد را بر اساس بازیافت دستمزد و هزینه های غیر مستقیم و سود مورد انتظار تعیین می نماید.

د- قرارداد مدیریت ساخت

در این نوع قرارداد پیمانکار در برابر دریافت حق الزحمه معمولاً مقطوع، مدیریت اجرای طرح را به عهده می‌گیرد. در قرارداد مدیریت اجرا (یا مدیریت ساخت) تامین مصالح، ماشین‌آلات و تجهیزات و نیروی انسانی مستقیم و سایر نیازهای انجام کار به استثنای هزینه مدیریت کار (که به عهده پیمانکار عامل مدیریت است) بر عهده کارفرما می‌باشد. در این روش مجری پروژه، خدمات مدیریت را از طریق مذاکره یا رقابت به خدمت می‌گیرد.

ه- قرارداد پیمان مدیریت

مدیریت پروژه در این روش به صورت اجرایی بوده و نسبت به روش مدیریت ساخت از اختیارات و قدرت بیشتری برخوردار است.

جهت آشنایی بیشتر با برخی مفاهیم اساسی در عملیات پیمانکاری به تعریف آن‌ها می‌پردازیم:

پیمان بلند مدت: پیمانی است که برای طراحی، تولید یا ساخت یک دارایی منفرد قابل ملاحظه یا ارائه خدمات (یا ترکیبی از دارایی‌ها یا خدمات که توأمایک پروژه را تشکیل می‌دهد) منعقد می‌شود و مدت زمان لازم برای تکمیل پیمان عمدتاً چنان است که فعالیت پیمان در دوره‌های مالی متفاوت قرار می‌گیرد. پیمانی که طبق این استاندارد، بلند مدت تلقی می‌گردد، معمولاً در طول مدتی بیش از یکسال انجام خواهد شد.

صورت وضعیت: صورتحسابی است که وضعیت کارهای انجام شده را از ابتدای کار تا تاریخ صورت وضعیت، به صورت انباشته نشان می دهد و به طور ادواری ، معمولاً ماهانه) برای کارفرما ارسال می شود. صورت وضعیت معمولاً به صورت تجمعی ارائه می شود.

پیمانکار دسته دوم: اشخاص حقیقی یا حقوقی هستند که دارای تخصص انجام عملیات اجرایی پیمان می باشند و پیمانکار دست اول جهت اجرای بخشی از عملیات پیمان با وی قرارداد منعقد می نماید.

ادعا: مبلغ مزاد بر مبلغ قرارداد پیمانکار به دلیل تاخیر کارفرما، اشتباه در تعیین مشخصات فنی و طراحی ، تغییرات توافق نشده در کار یا سایر رخدادهایی که ادعا میشود و عامل مخارج پیش بینی نشده است و از کارفرما مطالبه می نماید.

تعدیل: در عرف پروژه های عمرانی متناسب نمودن قیمت های قرارداد در مدت اجراست که با استفاده از شاخص های تعدیل آحاد بهاء ابلاغ شده و توسط معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی (سازمان برنامه و بودجه) به صورت سه ماه یکبار اعلام می شود.

ضریب تعدیل : برابر است با حاصل نسبت شاخص دوره انجام کار به شاخص پیمان منهای عدد یک که نتیجه در ۰/۹۵ ضرب می شود یعنی:

$$\text{ضریب تعدیل} = \left(\frac{\text{شاخص دوره انجام کار}}{\text{شاخص مبنای کار}} - ۱ \right) * ۰/۹۵$$

شاخص: عددی است که متوسط قیمت هر دوره را نسبت به یک دوره معین که دوره پایه نامیده می شود، به درصد نشان می دهد.

هزینه پیمان - یا پیمان در دست اجرا - یا پیمان در جریان پیشرفت : جهت ثبت هزینه های پیمان در طی دوره ، بابت هر پیمان یک حساب به نام آن ایجاد می شود و کلیه هزینه ای مرتبط با آن در حساب مذکور ثبت می شود. در پایان دوره مالی مانده این حساب به حساب بهای تمام شده پیمان منظور می گردد.

دانشجویان گرامی می توانید سوال های خود را به آدرس ایمیل زیر ارسال
نمایید:

sama.shadkam93@gmail.com

موفق باشید